

Το πετρελαϊκό θαύμα της Ελλάδας!

ΕΛΠΕ και Motor Oil έφεραν την Ελλάδα στο διεθνές top-20 των εξαγωγών καυσίμων. Οι επενδύσεις το μυστικό επιτυχίας, σύμφωνα με την ΤτΕ.

14:08, 04 Ιουλίου 2019

Ένα μικρό επιχειρηματικό θαύμα συντελέστηκε αθόρυβα στα χρόνια της κρίσης, καθώς τα δύο διυλιστήρια της χώρας, ΕΛΠΕ και Motor Oil, πέτυχαν μεγάλη και σταθερή αύξηση εξαγωγών, χάρη στις μεγάλες επενδύσεις τους, με αποτέλεσμα η Ελλάδα να συγκαταλέγεται πλέον στις είκοσι χώρες με τις μεγαλύτερες εξαγωγές καυσίμων, σε σύνολο 232 χωρών.

Το φαινόμενο της τεράστιας ανάπτυξης των εξαγωγών διυλισμένων προϊόντων από την Ελλάδα αναλύεται διεξοδικά από την Τράπεζα της Ελλάδος στην τελευταία έκθεση για τη Νομισματική Πολιτική και παρουσιάζεται ως ένα παράδειγμα προς μίμηση για την αλλαγή του παραγωγικού υποδείγματος της χώρας, με την υιοθέτηση της εξωστρέφειας.

«Η εμπειρία του κλάδου διύλισης πετρελαίου δείχνει το δρόμο για τη βελτίωση της εξαγωγικής επίδοσης της χώρας και την ουσιαστική ανάκαμψη της οικονομίας», τονίζει χαρακτηριστικά η ΤτΕ. «Η επέκταση στις ξένες αγορές έγινε δυνατή χάρη στην εντυπωσιακή άνοδο των επενδύσεων, οι οποίες συνέβαλαν στη βελτίωση της υφιστάμενης υποδομής των επιχειρήσεων και στην εισαγωγή νέας τεχνολογίας, η οποία με τη σειρά της αναβάθμισε την ποιότητα του προϊόντος. Η μείωση της εγχώριας ζήτησης πιθανόν να κατέστησε αναγκαία τη στροφή προς τις διεθνείς αγορές, αλλά η αύξηση των επενδύσεων ήταν αυτή που την κατέστησε εφικτή».

Στην ανάλυση της Τράπεζας της Ελλάδος υπογραμμίζεται, μεταξύ άλλων, ότι από το 2001 ως το τέλος του 2018 η Ελλάδα ανέβηκε από την 37η στην 19η θέση ανάμεσα στις χώρες με τις μεγαλύτερες εξαγωγές, καθώς τα διυλιστήρια υλοποίησαν τεράστια επενδυτικά προγράμματα, επενδύοντας επί σειρά ετών πάνω από 1 δισ. ευρώ το χρόνο στην αναβάθμιση των υποδομών τους.

Ειδικότερα, η ΤτΕ αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι:

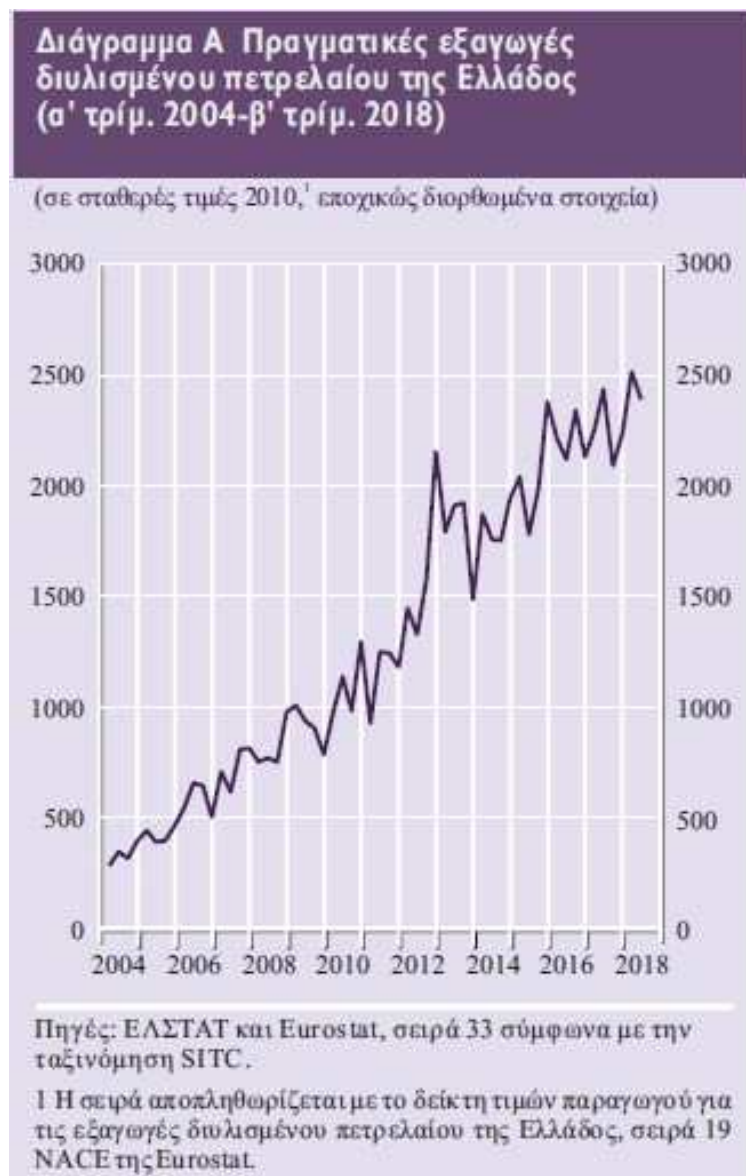
Η Ελλάδα, αν και δεν είναι χώρα εξόρυξης και παραγωγής πετρελαίου, τα τελευταία 15 περίπου χρόνια έχει εξελιχθεί σε σημαντικό παραγωγό προϊόντων διυλισμένου

πετρελαίου, τα οποία διαθέτει τόσο στην εγχώρια όσο και στην εξωτερική αγορά. Ειδικότερα σε ό,τι αφορά την εξωτερική αγορά, η Ελλάδα έχει αυξήσει το μερίδιό της στις παγκόσμιες εξαγωγές διυλισμένου πετρελαίου από 0,67% το 2001 (το οποίο σε αξία αντιστοιχούσε σε 1 δισεκ. ευρώ) σε 1,5% το 2018 (το οποίο αντιστοιχεί σε 11 δισεκ. ευρώ) και έχει βελτιώσει την παγκόσμια κατάταξή της στους εξαγωγείς προϊόντων διυλισμένου πετρελαίου κατά 18 θέσεις: από την 37η που κατείχε το 2001 στη 19η το 2018, επί συνόλου 232 χωρών.

Έτσι, ιδιαίτερα μετά το 2012, καταγράφεται σημαντική αύξηση των ελληνικών εξαγωγών διυλισμένου πετρελαίου, με αποτέλεσμα τη δραστική μείωση των καθαρών εισαγωγών πετρελαίου και τη συνακόλουθη βελτίωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της χώρας.

Η βελτίωση της εξαγωγικής επίδοσης της Ελλάδος σε προϊόντα πετρελαίου και η δυνατότητα διεύρυνσής της στις αγορές του εξωτερικού έχει ιδιαίτερη σημασία, δεδομένης και της αναμενόμενης αύξησης της παγκόσμιας ζήτησης πετρελαίου τα επόμενα χρόνια.

Στο Διάγραμμα Α αποτυπώνεται η σχεδόν αδιάλειπτη ανοδική πορεία των ελληνικών εξαγωγών πετρελαίου από την αρχή της προηγούμενης δεκαετίας. Η αύξηση είναι εμφανής και στην περίπτωση που οι εξαγωγές εκφράζονται ως ποσοστό των αντίστοιχων εισαγωγών πετρελαίου, καθώς από 17% το 2002 έφθασαν στο 66% το 2018.

Η βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου πετρελαίου αποτυπώνεται στην πτωτική πορεία του ελλείμματος (βλ. Διάγραμμα Β).

Διάγραμμα Β Εξέλιξη εξαγωγών, εισαγωγών και ισοζυγίου καυσίμων (2002-2018)

(εκατ. ευρώ)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστική ισοζυγίου πληρωμών.

Το διυλισμένο πετρέλαιο εξάγεται κυρίως σε χώρες εκτός ΕΕ. Οι σημαντικότερες χώρες προορισμού το διάστημα 2014-2018 ήταν η Τουρκία, ο Λίβανος και η Αίγυπτος, και εντός ΕΕ η Ιταλία και η Κύπρος (βλ. Διάγραμμα Γ).

Διάγραμμα Γ Προορισμοί ελληνικών εξαγωγών διυλισμένου πετρελαίου

Πηγή: Eurostat, σειρά 33 σύμφωνα με την ταξινόμηση SITC.
Σημείωση: Μέσοι όροι πέντε τελευταίων ετών (2014-18).

Η στροφή του συγκεκριμένου κλάδου προς την εξωτερική αγορά, αν και εν πολλοίς κατέστη αναγκαία λόγω της εγχώριας οικονομικής κρίσης, αποτέλεσε σε σημαντικό βαθμό προϊόν συνειδητής στρατηγικής επιλογής.

Αυτό προκύπτει κατά κύριο λόγο από τη μεγάλη αύξηση των επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν στον κλάδο με αποτέλεσμα τη σημαντική βελτίωση των υποδομών και την τεχνολογική αναβάθμιση της παραγωγής.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τριμηνιαία στοιχεία ταμειακών ροών που δημοσιεύονται από το Reuters, η επενδυτική δραστηριότητα, που προσεγγίζεται από τις κεφαλαιακές δαπάνες στον κλάδο διύλισης, έφθασε στο 1 δισεκ. ευρώ κατά μέσο όρο ετησίως μεταξύ 2008 και 2012.

Είναι γεγονός ότι ο κλάδος διύλισης πετρελαίου έχει καταγράψει εντυπωσιακή εξαγωγική πορεία την τελευταία δεκαπενταετία. Η ανάλυση που προηγήθηκε αποτελεί μια προσπάθεια να εξηγηθεί αυτή η επίδοση μέσα από την εμπειρική διερεύνηση των παραγόντων που συνέβαλαν στο συγκεκριμένο αποτέλεσμα.

«Κλειδί οι επενδύσεις»

Από τα αποτελέσματα της εμπειρικής ανάλυσης αναδεικνύεται η σημασία των επενδύσεων ως κινητήριου μοχλού της ανταγωνιστικότητας του κλάδου, γεγονός που εξηγεί σε σημαντικό βαθμό τα υψηλότερα επίπεδα εξαγωγών.

Επιπρόσθετα, σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της προσφοράς διυλισμένου πετρελαίου στη διεθνή αγορά διαδραματίζουν το ύψος της εγχώριας ζήτησης και το περιθώριο διύλισης.

Η αρνητική επίδραση της εγχώριας ζήτησης αποτελεί πρωτίστως επίπτωση της ύφεσης και οδήγησε στη διοχέτευση της πλεονάζουσας προσφοράς στις αγορές του εξωτερικού. Αυτό συνέβαλε στη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου και συνετέλεσε στο μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων από την κάμψη της εγχώριας ζήτησης.

Σε ό,τι αφορά το περιθώριο διύλισης, οι ελληνικές πετρελαϊκές εταιρίες λειτουργούν ως αποδέκτες τιμών στη διεθνή αγορά πετρελαίου και αντιδρούν θετικά στις μεταβολές του. Η επίδραση του περιθωρίου διύλισης όμως, όπως προκύπτει από τη μη γραμμική εξίσωση, είναι περιορισμένη.

Μάλιστα, η σχετικά πρόσφατη μείωσή του, κυρίως την περίοδο 2008-2013 λόγω της αύξησης της τιμής του αργού πετρελαίου, δεν ανέκοψε την ανοδική πορεία των εξαγωγών πετρελαίου.

Η βελτίωση της παραγωγικότητας που προέκυψε από την επενδυτική δραστηριότητα αντιστάθμισε πλήρως τη δυσμενή επίπτωση από τη μείωση του περιθωρίου.

Τέλος, από πλευράς προτάσεων πολιτικής, η εμπειρία του κλάδου διύλισης πετρελαίου δείχνει το δρόμο για τη βελτίωση της εξαγωγικής επίδοσης της χώρας και την ουσιαστική ανάκαμψη της οικονομίας.

Η επέκταση στις ξένες αγορές έγινε δυνατή χάρη στην εντυπωσιακή άνοδο των επενδύσεων, οι οποίες συνέβαλαν στη βελτίωση της υφιστάμενης υποδομής των επιχειρήσεων και στην εισαγωγή νέας τεχνολογίας, η οποία με τη σειρά της αναβάθμισε την ποιότητα του προϊόντος.

Η μείωση της εγχώριας ζήτησης πιθανόν να κατέστησε αναγκαία τη στροφή προς τις διεθνείς αγορές, αλλά η αύξηση των επενδύσεων ήταν αυτή που την κατέστησε εφικτή.